

Aan:**De minister van Financiën**Van:

mr. W. Bosse

Inzake:Internetconsultatie ontwerp *Uitvoeringsbesluit Wwft 2018*Datum:

25 februari 2018

Referentie:

43041.03/WB

Hooggeachte heer,

Allereerst wil ik danken voor de gelegenheid en de mogelijkheid die wordt geboden om via internetconsultatie te reageren op het ontwerp Besluit houdende nadere regels met betrekking tot uiteindelijk belanghebbenden en politiek prominente personen, het vaststellen van indicatoren voor het melden van ongebruikelijke transacties en tot wijziging van enige andere besluiten in verband met de vierde anti-witwasrichtlijn en de verordening betreffende bij geldovermakingen te voegen informatie (Uitvoeringsbesluit Wwft 2018) hierna ook te noemen: ontwerp Uitvoeringsbesluit Wwft 2018. Hieronder vindt u mijn reactie.

1. UBO's van maatschappen en verenigingen?

Waarom moeten ook van maatschappen en verenigingen de uiteindelijke belanghebbenden (in het Engels: 'ultimate beneficial owners' (hierna: UBO)) worden geïdentificeerd (artikel 3 lid 1 letters b. en c. ontwerp Uitvoeringsbesluit Wwft 2018)?

De vierde anti-witwasrichtlijn verplicht hier niet toe. In artikel 3 lid 6 van de vierde anti-witwasrichtlijn worden als categorieën rechtspersonen/entiteiten genoemd, waarvan de UBO's moeten worden geïdentificeerd:

- a. vennootschapsrechtelijke entiteiten;
- b. trusts; en
- c. juridische entiteiten als stichtingen en bij juridische constructies die vergelijkbaar zijn met trusts.

In de nota van toelichting bij het ontwerp Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 (p. 30) wordt als onderbouwing voor het identificeren van de UBO's van een maatschap of vereniging, (alsmede van de juridische entiteiten die in het derde en vierde lid van artikel 2b (ik neem aan dat wordt bedoeld: "artikel 3"(WB) genoemd zijn), gesteld, dat daarmee wordt aangesloten bij artikel 3, zesde lid, onderdeel a, van de vierde anti-witwasrichtlijn en dat deze rechtsvormen worden aangemerkt als juridische entiteiten.

In artikel 3 lid 6 onder a. van de vierde anti-witwasrichtlijn worden echter alleen vennootschapsrechtelijke entiteiten genoemd en niet ook andere juridische entiteiten. Vennootschapsrechtelijke entiteiten zijn vennootschappen met in aandelen verdeeld kapitaal zoals NV's en BV's. Daarbij sluit aan de definitie van de UBO die in de vierde anti-

witwasrichtlijn wordt gegeven van de vennootschapsrechtelijke entiteiten: "het rechtstreeks of onrechtstreeks houden van een toereikend percentage van de aandelen of de stemrechten of van het eigendomsbelang in die entiteit met inbegrip van het houden van toonderaandelen".

Naar mijn mening kunnen maatschappen en verenigingen niet als vennootschapsrechtelijke entiteiten worden beschouwd. En, zoals hierboven geschreven, worden in artikel 3 lid 6 onder a. van de vierde anti-witwasrichtlijn niet ook andere juridische entiteiten genoemd. Afgezien van het feit dat de vierde anti-witwasrichtlijn derhalve niet verplicht om de UBO's van maatschappen en verenigingen te identificeren, zoals hierboven betoogd, zie ik ook het nut daarvan niet in. Immers van de maatschap staan alle leden al in het handelsregister (artikel 17 Handelsregisterbesluit 2008). Indien u dit met mij van mening bent, kan van artikel 3 lid 1 van het ontwerp Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 onderdeel b., dat gaat over de UBO van de maatschap, komen te vervallen. Dan kan ook lid 3 van artikel 3 van het ontwerp Uitvoeringsbesluit Wwft 2018, waarin de bepaling omtrent de maatschap van overeenkomstige toepassing wordt verklaard op commanditaire vennootschappen, vennootschappen onder firma, onderlinge waarborgmaatschappijen, coöperaties, redetijen, Europese coöperatieve vennootschappen, maatschappen of vennootschappen naar buitenlands recht die met deze rechtsvormen vergelijkbaar zijn, alsmede op andere juridische entiteiten vergelijkbaar met een maatschap, komen te vervallen.

Evenals voor de maatschap zie ik voor de vereniging in het kader van het bestrijden van witwassen en financieren van terrorisme geen aanleiding om daarvan de UBO's identificeren. Wellicht kan op basis van feiten en cijfers onderbouwd worden waarom van deze entiteiten de UBO's geïdentificeerd moeten worden in het kader van het bestrijden van witwassen en financieren van terrorisme. Hetzelfde geldt mijns inziens voor kerkgenootschappen die in lid 5 van artikel 3 van het ontwerp Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 met een stichting worden gelijkgesteld. De vierde anti-witwasrichtlijn verplicht in artikel 3 lid 6 ook niet tot het identificeren van de UBO's van een kerkgenootschap. Indien u door het bovenstaande bent overtuigd, kan van artikel 3 lid 1 van het ontwerp Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 ook onderdeel c. dat gaat over de UBO van de vereniging, lid 4 waarin Europees economisch samenwerkingsverbanden met de vereniging worden gelijkgesteld, en lid 5, waarin kerkgenootschappen met de stichting worden gelijkgesteld, komen te vervallen.

In lid 3 van artikel 3 van het ontwerp Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 worden coöperaties en Europese coöperatieve vennootschappen voor het identificeren van de UBO's met een maatschap vergeleken/gelijk gesteld. Omdat de coöperatie een species is van de generalis vereniging is het juridisch correcter om deze rechtspersonen voor dit doel met een vereniging gelijk te stellen, zoals dat in lid 4 van het ontwerp Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 wordt gedaan voor Europees economische samenwerkingsverbanden. Maar zowel lid 3 als lid 4 van artikel 3 van het ontwerp Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 kunnen ook komen te vervallen, indien u door hetgeen ik hierboven heb geschreven overtuigd bent dat er geen verplichting op grond van de implementatie van de vierde anti-witwasrichtlijn is en u zich door feiten en cijfers hebt laten overtuigen dat er ook geen maatschappelijke noodzaak is om UBO's van een maatschap en van een vereniging en van de deze leden daarmee gelijkgestelde entiteiten te identificeren.

Resumerend: op grond van de hierboven aangevoerde argumenten wordt voorgesteld om onderdelen b. en c. van lid 1 en de leden 3, 4 en 5 van artikel 3 van het ontwerp Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 te laten vervallen.

2. UBO's van stichtingen

De verplichting ingevolge de vierde anti-witwasrichtlijn om de UBO's van stichtingen te identificeren, is letterlijk in letter d. van lid 1 van artikel 3 van het ontwerp Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 overgenomen.

U bent nu eenmaal tot implementatie verplicht. Maar in het kader van het bestrijden van witwassen en financieren van terrorisme zie ik niet in waarom de oprichter(s) en de bestuurders van een stichting als UBO('s) moeten worden aangemerkt.

Ook de begunstigden van een stichting moeten als UBO worden aangemerkt. In geval van een goed doel instelling zou de groep van personen in wier belang de stichting hoofdzakelijk is opgericht als UBO kunnen worden genoemd. Wie zijn bijvoorbeeld de begunstigden van Natuurmonumenten.

Ik stel voor om in artikel 3 van het ontwerp Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 een uitzondering te maken voor stichtingen die goed doel-instelling zijn. Naar mijn mening laat de vierde anti-witwasrichtlijn deze uitzondering toe. In artikel 3 lid 6 onder c. van de anti-witwasrichtlijn wordt namelijk voor stichtingen een koppeling gemaakt met trusts: "stichtingen en juridische constructies die vergelijkbaar zijn met trusts". Daar vallen goed-doelstichtingen buiten.

Ook in het kader van het bestrijden van witwassen en financieren van terrorisme zie ik geen aanleiding om goed-doelstichtingen te onderwerpen aan de UBO-identificatieplicht..

Kunt u aangeven of houders van certificaten van aandelen als UBO's moeten worden aangemerkt ingeval van certificering van aandelen middels een stichting administratiekantoor (STAK)?

Waarom ontbreekt voor het identificeren van UBO's van stichtingen het criterium van de omvang van het belang van de UBO ("die de uiteindelijke eigenaar is (zijn) van of zeggenschap heeft (hebben) over een juridische entiteit via het rechtstreeks of onrechtstreeks houden van een toereikend percentage van de aandelen of de stemrechten of van het eigendomsbelang in die entiteit ..., of via zeggenschap met andere middelen"), zoals dat wel geldt bij vennootschapsrechtelijke entiteiten (artikel 6 lid 3 onder a. van de vierde anti-witwasrichtlijn)?

Naar mening laat de vierde anti-witwasrichtlijn toe om het criterium van de omvang van het belang in het vermogen van de stichting vergelijkbaar als dat geldt voor vennootschapsrechtelijke entiteiten, voor stichtingen in de Nederlandse implementatiewet toe te voegen.

3. Hoger leidend personeel als UBO

De verplichting ingevolge de vierde anti-witwasrichtlijn om het hoger leidinggevend personeel van de vennootschapsrechtelijke entiteiten als UBO aan te merken, indien het niet mogelijk blijkt een natuurlijk persoon te achterhalen die de uiteindelijke eigenaar is van of de uiteindelijke zeggenschap heeft over een juridische entiteit, of indien er twijfel bestaat of

een natuurlijk persoon daadwerkelijk het uiteindelijk eigendom of de uiteindelijke zeggenschap in een vennootschap heeft, is letterlijk overgenomen van artikel 3 lid 1 letter a, 2° van het ontwerp Uitvoeringsbesluit Wwft 2018.

Ook hiervoor geldt: U bent nu eenmaal tot implementatie verplicht.

Maar in het kader van het bestrijden van witwassen en financieren van terrorisme zie ik niet in waarom het hoger leidinggevend personeel van de vennootschapsrechtelijke entiteit in genoemde situaties als UBO aangemerkt en geregistreerd moet worden.

Bovendien mis ik een omschrijving welk orgaan of welke organen wordt of worden bedoeld met het hoger leidinggevend personeel en ook wie van het hoger leidinggevend personeel als UBO moet(en) worden geïdentificeerd en geregistreerd.

4. Definitie UBO op verschillende plaatsen

In de Nota van toelichting bij het ontwerp Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 staat op pagina 25: "De begripsomschrijving van UBO in de vierde anti-witwasrichtlijn vindt zowel toepassing in het kader van de bepalingen met betrekking tot het cliëntenonderzoek, als in het kader van de bepalingen met betrekking tot de registratie van UBO-informatie. Laatstgenoemde bepalingen worden in Nederland middels een afzonderlijk wetsvoorstel in de Handelsregisterwet 2007 geïmplementeerd, waarbij ook voorzien wordt in een definitie van het begrip UBO. Hoewel deze definitie, gelet op artikel 3, zesde lid, van de richtlijn, inhoudelijk op hetzelfde neerkomt als de definitie van UBO in de Wwft en het onderhavige besluit, kan met een afzonderlijke uitwerking van dit begrip in de betreffende wetgeving uitdrukking worden gegeven aan de andere invalshoek die geldt voor de toepassing van het UBO-begrip in het kader van het UBO-register."

Dit argument komt niet overtuigend over. De definitie in beide regelingen zal toch inhoudelijk op hetzelfde neer moet komen. Ik betwijfel of er nog ruimte is voor een andere invalshoek voor het UBO-register. En welke invalshoek wordt bedoeld?

Bovendien getuigt het opnemen van tweemaal dezelfde definitie in verschillende wettelijke regelingen mijns inziens niet van efficiënte wetgeving. Voorts gaat mijn voorkeur er naar uit om de definitie van de UBO in de wet, en dan eenmaal, en niet bij amvb te omschrijven. Dan kan ook het parlement zich over deze definitie buigen zoals enkele leden - mijns inziens terecht - verzochten tijdens het debat over de implementatie van de vierde anti-witwasrichtlijn in de Tweede Kamer op 21 februari jongstleden.

Tot slot

Graag breng ik u hierbij mijn reactie op de consultatie met betrekking het voorstel *Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden* van 25 april 2017 nogmaals onder uw aandacht. Dat is, ook voor het onderhavige ontwerp besluit, nog steeds relevant.

Tot zover mijn reactie. Nogmaals dank ik voor de mogelijkheid om te reageren op een concept-wetsvoorstel.

W. Bosse

BNCL

Reactie W. Bosse